

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 12P/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121206724
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Pecuchová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121206724.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudkyňou JUDr. Katarínou Pecuchovou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: X. P., nar. XX.XX.XXXX, umiestneného v C. X. L. T. J. X. XX, X., dieťa rodičov: matka V. P.Č., nar. X.X.XXXX, bytom K., t. č. O. H. X u manželov K., otca: neuvedeného, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, t a k t o

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom X. P., nar. XX.XX.XXXX s jeho umiestnením do C. X. L. T. J. X., X. XX, XXX XX X., s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Matka je povinná platiť na maloletého X. P. výživné v sume vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred k rukám C. X. L. T. J. X., X. XX, XXX XX X., počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 11.11.2021 bol súdu doručený podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava (ďalej aj ako „ÚPSVaR TT“) na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým X. P.. Podanie odôvodnil tým, že z C. X. L. T. J. X. bola dňa 8.11.2021 prijatá správa ohľadom maloletého X., ktorý je umiestnený v štvrtej samostatne usporiadanej skupine v K.. Maloletý X. navštevuje 5. ročník Základnej školy vo V.. Maloletý si v rámci triedy vytvára sociálne kontakty, jeho správanie hodnotia vyučujúci ako bezproblémové. Maloletý X. je tichšej povahy. Po príchode do skupiny sa v správaní maloletého X. objavovali úzkostné prejavy, kontakty nadväzoval postupne a jeho správanie sa tak stávalo istejšie s menšími prejavmi strachu. K dospelým sa správa úctivo, rešpektuje nastavené hranice správania sa. X. zdravotný stav je dobrý, v septembri 2021 absolvoval preventívnu prehliadku u detskej lekárky. Matka maloletého X. kontaktuje pravidelne telefonicky. V mesiaci október strávil maloletý s matkou spoločný víkend aj so sestrou Q.. Po príchode od matky bol maloletý X. pokojný, neboli pozorované zmeny v správaní spojené s pobytom u matky. Dňa 8.11.2021 bola oddeleniu ÚPSVaR TT doručená správa z Fakultnej nemocnice (FN) Trnava, že dňa 15.10.2021 bola matka maloletého X. prijatá na psychiatrické oddelenie, pričom jej hospitalizácia trvala do 22.10.2021. Prijatá bola cestou rýchlej zdravotnej pomoci v sprievode príslušníkov policajného zboru na Traumatologický urgentný príjem FN Trnava. V prijímacej správe bolo uvedené: „Dnes bola údajne napadnutá priateľom, ktorý ju bil do hlavy. Pacientka bola počas vyšetrenia nespolupracujúca, má mimovoľné pohyby končatín, kričí, že sa chce zabiť a skočí pod najbližší vlak. Udáva, že neužila lieky. Podľa rýchlej zdravotnej pomoci priznala požitie asi 4 dcl vodky, oblečená v civile, hygienický štandard značne znížený, bez topánok, dlhodobu neumyté vlasy. Pri vyšetrení nespolupracuje, krúti rukami a nohami, váľa sa po zemi, očný kontakt neudrží. Mimika a gestikulácia elevované, absencia chrupu.“ V. P. bola krvnými vyšetreniami potvrdená intoxikácia alkoholom a boli potvrdené pozitívne amfetamíny, metanfetamíny a extáza. Sociálna pracovníčka FN

Trnava bola k matke maloletého privolaná na podnet ošetrojúceho lekára za účelom sociálneho šetrenia. V rozhovore sa matka vyjadrila, že bola klientkou zariadenia M. V. O., odkiaľ kvôli nedodržaniu pravidiel dostala výpoveď, čo bolo sociálnou pracovníčkou preverené. Po ukončení hospitalizácie mala ísť matka bývať do zariadenia P., pomoc však odmietla. Vyjadrila sa, že omamné látky požila násilím. Sociálna pracovníčka FN Trnava navštívila matku maloletého aj na traumatologickom oddelení, kde sa vyjadrila, že toho času býva u kamarátky v O. H., rieši svoju sociálnu situáciu a má záujem si svoje deti osvojiť. Na psychiatrickom oddelení FN Trnava boli matke stanovené viaceré diagnózy: porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychoaktívnych látok - akútna intoxikácia, polymorfná závislosť, úmyselné sebapoškodenie. Oddelenie ÚPSVaR TT matka opätovne kontaktovala dňa 9.11.2021, pričom uviedla, že aktuálne je PN, nakoľko má zlomenú ruku. V sobotu dňa 6.11.2021 bola za maloletým v C. X. L. T. J. X., pričom cestovala 6 hodín, aby ho aspoň videla.

2. Uznesením č. k. 12P/64/2021-8 zo dňa 15. novembra 2021 súd prvým výrokom rozhodol o začatí konania o nariadení ústavnej starostlivosti a druhým výrokom ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletého dieťaťa v tomto konaní. Uznesenie bolo doručené procesnému opatrovníkovi a matke, ktorá sa napriek výzve nevyjadrila. Otec dieťaťa v danom prípade nie je uvedený.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými do súdneho spisu a to podnetom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 10. novembra 2021, správou FN Trnava zo dňa 8. novembra 2021 týkajúcou sa stavu matky, uznesením o začatí konania o nariadení ústavnej starostlivosti č. k. 12P/64/2021-8, lustráciou v Sociálnej poisťovni ohľadom príjmov matky, výsluchom procesného opatrovníka na pojednávaní dňa 15.12.2021, uznesením č. k. 12P/34/2021-56 zo dňa 12. júla 2021 z pripojeného spisu, ktorým súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým X. P. s jeho umiestnením do C. X. L. T. J. X. a zistil nasledovný skutkový a právny stav.

4. Maloletý X. P. sa toho času nachádza v C. X. L. T. J. X., nakoľko bolo nad ním nariadené výchovné opatrenie uznesením č. k. 12P/34/2021-56 po dobu šiestich mesiacov s tým, že súd matke uložil spolupracovať s C. X. L. T. J. X..

5. Otec maloletého X. nie je uvedený a matka má hlásený trvalý pobyt v K.. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka pracovala v mesiacoch august až október 2021 v spoločnosti F. Q. s.r.o. s vymeriavacím základom v mesiaci október 2021 v sume 64,17 eur.

6. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 10.11.2021 vyplýva, že maloletý je umiestnený v štvrtej samostatne usporiadanej skupine v K.. Navštevuje 5. ročník základnej školy vo V., jeho správanie je bezproblémové, vytvára si sociálne kontakty. Zdravotný stav je dobrý. Matka kontaktuje maloletého pravidelne telefonicky. Nemá stabilné bývanie. Podľa správy FN Trnava bola matka dňa 15.10.2021 prijatá na psychiatrické oddelenie, pričom uviedla, že bola napadnutá priateľom. Počas vyšetrenie nespolupracovala, mala mimovoľné pohyby končatín. Krvnými skúškami jej bol zistený alkohol a omamné látky. Po ukončení hospitalizácie mala ísť do zariadenia P., čo odmietla. Vyjadrila sa, že omamné látky jej boli dané násilím. Matka so sociálnou pracovníčkou FN Trnava spolupracovala, vyjadrila sa, že má záujem o riešenie svojej bytovej otázky.

7. Dňa 15.12.2021 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa dostavil procesný opatrovník. Matka maloletého sa nedostavila, predvolanie na pojednávanie mala doručené dňa 22.11.2021 (č. l. 11 súdneho spisu), svoju neúčast' neospravedlnila. Súd pojednával v neprítomnosti matky. Procesný opatrovník uviedol, že na podanom návrhu trvá, keďže matka si svoje bytové pomery neupravila, nemá zabezpečené stabilné bývanie. Úradu práce matka oznámila zmenu adresy a to O. H. X, kde bolo vykonané šetrenie a zistené, že bytové podmienky nie sú vhodné pre maloletého. Počas šetrenia matka priznala, že bola vyhodená zo Zariadenia M. V. O., pretože mala pozitívnu skúšku na alkohol. Matka nemá stabilný príjem. Bolo potvrdené, že matka bola na začiatku novembra hospitalizovaná vo FN Trnava na psychiatrickom oddelení. Bola pod vplyvom alkoholu a omamných látok. Tiež uviedla, že bola zbitá a zneužitá jej priateľom, ktorý jej mal do pitia naliať omamné látky. Ďalej procesný opatrovník uviedol, že matka je PN, pričom nevedela uviesť, ako dlho bude PN trvať. S maloletým je matka v telefonickom kontakte. V C. X. L. T. J. X. ho navštevovala, pričom maloletý bol naposledy s matkou pred jej vyhodením so zariadenia M. a to na víkendovom pobyte, čo bolo niekedy na konci septembra. Záverom procesný opatrovník uviedol, že nakoľko matka nemá stabilné bývanie a príjem, trvá na

podanom návrhu. Nebol nik iný z rodiny, kto by mohol prevziať osobnú starostlivosť nad maloletým. Matka nemá dostatočný príjem a určenie výživného ponechal procesný opatrovník na úvahe súdu.

8. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

9. Podľa § 44 ods. 2 citovaného zákona, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

10. Podľa § 44 ods. 3 citovaného zákona, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

11. Podľa § 44 ods. 4 citovaného zákona, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) citovaného zákona, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

14. Podľa § 37 ods. 3 písm. b) citovaného zákona, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

15. Podľa § 54 ods. 5 citovaného zákona, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa § 55 ods. 2 citovaného zákona, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

17. Podľa § 55 ods. 3 citovaného zákona, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

18. Podľa § 81 ods. 1 citovaného zákona, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o

uložení ochranné výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

19. Podľa § 81 ods. 2 citovaného zákona, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 62 ods. 1 až 5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 ods. 1 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 2. ods. 1 Civilného mimosporovenej poriadku (ďalej aj ako C. m. p.), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporovenej poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá C. s. p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

24. Podľa § 111 písm. c) a l) C. m. p., v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výžive maloletého, a ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach.

25. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že matka nie je schopná náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu maloletého, súčasne si nespĺnila povinnosť jej uložení rozhodnutím č. k. 12P/34/2021-56 a svoje bytové a sociálne pomery si neupravila. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vyplýva, že matka dostala výpoveď zo I. M. a v súčasnej dobe býva na adrese O. H. X, kde má k dispozícii jednu izbu, pričom podľa vyjadrenia procesného opatrovníka uvedené nebolo vhodné pre maloletého. Matka sa na vytyčený termín pojednávania nedostavila, pričom mala vedomosť o konanom pojednávaní, nakoľko predvolanie jej bolo doručené, a súdu tak nepreukázala, že má stále a vhodné bývanie a že vie zabezpečiť každodennú starostlivosť o maloletého. Súčasne zo správy FN Trnava vyplývalo, že matka bola hospitalizovaná dňa 15.10.2021 do 22.10.2021, pričom bola prijatá pod vplyvom alkoholu a omamných látok, nespolupracovala, mala mimovoľné pohyby končatín, hygienický štandard výrazne znížený, pričom udávala, že bola zbitá a omamné látky jej boli podané bez jej vedomia. Matka maloletého kontaktovala najmä telefonicky, pričom jeden víkend, koncom septembra, strávil maloletý s matkou v O. H. X. Otec maloletého nebol uvedený. Počas konania sa nepodarilo zistiť takú osobu, ktorej by bolo možné zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že je potrebné nad maloletým nariaďiť ústavnú starostlivosť, keďže v dôsledku nedostatku skutočného záujmu matky bola výchova maloletého vážne ohrozená a maloletého nebolo možné zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie v konaní sp. zn. 12P/34/2021 nevedlo k náprave.

26. S prihliadnutím na najlepší záujem maloletého X., t. j. záujem na jeho zdravotnom, psychickom, fyzickom a sociálnom vývine, súd vo výroku I. nariaďil ústavnú starostlivosť nad maloletým a to s

účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia v C. X. L. T. J. X., kde sa v súčasnej dobe maloletý nachádza, kde už má vytvorené sociálne kontakty.

27. Súd zároveň uložil matke povinnosť platiť na maloletého X. výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona, nakoľko z lustrácie zo Sociálnej poisťovne vyplývalo, že matka pracovala v mesiacoch august až október 2021, v súčasnej dobe zamestnaná nie je. Súdu sa nepodarilo zistiť jej iné príjmy, pričom uvedené výživné je minimálnou sumou, ktorou je každý rodič povinný prispievať na výživu dieťaťa bez ohľadu na svoje majetkové pomery.

28. Súd nad rámec dodáva, že podľa § 37 ods. 8 zákona č. 36/2005 Z. z. možno zrušiť výchovné opatrenie, iba ak splnilo svoj účel, čo v prejednávanej veci splnené nebolo.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolane v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané procesným opatrovníkom maloletého by bolo právne neúčinné, nakoľko sa práva podať odvolanie vzdal na súde po vyhlásení rozhodnutia.

Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.